mana nebude pouhé klišé zapadající na konec recenze (která se bohužel v průběhu jejího publikování stala nekrologem), ale s ohledem na výše řečené vyjádření faktu, že recenzovaná publikace naplňuje podle mého názoru atributy angažované kritické publikace, která nestaví sáhodlouhé a překomplikované (mnohdy zbytečné) argumentační *mumbo jumbo* psané odborným newspeakem.

Petr Krčál[*]

HILDEBRANT, Zuzana, KACPRZAK Alicja & SABLAYROLLES, Jean-François (2016): *Emprunts néologiques et équivalents autochtones en français, en polonais et en tchèque*. Paříž: Lambert-Lucas.

Publikace *Neologické výpůjčky a jejich ekvivalenty ve francouzštině, polštině a češtině* vyšla v roce 2016 v rámci ucelené, tematicky zaměřené kolekce *La lexicothèque* nakladatelství Lambert-Lucas a edičně ji připravil kolektiv autorů Z. Hildebrand, A. Kacprzak a J.-F. Sablayrolles. Kniha je výsledkem, resp. výstupem mezinárodní spolupráce několika řešitelských týmů, které se sdružily v projektu EmpNéo („*Emprunts néologiques*“, česky Neologické výpůjčky). Jedná se o projekt, na kterém participovali výzkumníci z Francie, Řecka, Polska a České republiky. Pracovním a publikačním jazykem se stala francouzština.

Úvodní část předkládané knihy představuje jmenovitě jednotlivé členy řešitelského týmu projektu EmpNéo, fáze projektu a jeho hlavní cíle. Ty by se daly rozdělit do dvou hlavních skupin, a to na cíle lingvistické a cíle zaměřující se na sociální aspekty přejímání výpůjček z jednoho jazyka do druhého. Jedním z velmi důležitých dílčích cílů projektu bylo zjistit, jak na výpůjčky/slova přejatá z cizího jazyka (nejčastěji angličtiny) a jejich výskyt reagují mluvčí dané země, jejichž postoj může být vůči výpůjčkám přátelský, či naopak velmi odmítavý. Dalším neméně důležitým cílem bylo sledovat asimilaci a integraci výpůjček z hlediska morfologických změn, ke kterým v mateřském jazyku mluvčích dané země dochází.

Obsah publikace byl koncipován s ohledem na jednotlivé sledované jevy zapojených výzkumných týmů. Kapitola I. je určitou teoretickou základnou celé knihy, nalezneme zde dvě rozsáhlejší studie zabývající se problematikou výpůjček. Jean-François Sablayrolles ve svém článku „Emprunts et influences sur d'autres langues“ („Výpůjčky a jejich vliv na další jazyky“) seznamuje v úvodní části svého textu čtenáře s procesem ustálení termínu „*emprunt*“ (výpůjčka) a jeho vymezením v lingvistických pramenech pocházejících z období druhé poloviny dvacátého století po současnost. Kromě výpůjčky jako takové definuje Sablayrolles také termín „*faux emprunt/allogénisme*“, tedy nepravá výpůjčka. V další části se věnuje překladům slov z jednoho jazyka do druhého, kalkům a nově vytvořeným slovům, která vznikla na bázi přejatých slov. Toto rozlišení shrnuje pod návrh vlastního konceptu přejatých slov, tzv.

[*]PhDr. Petr Krčál, Ph.D., Katedra politologie a mezinárodních vztahů, Fakulta filozofická, Západočeská univerzita v Plzni, petrkrcal@gmail.com.

trojrozměrného neologického modelu výpůjček („*modèle néologique tridimensionnel*“), zahrnujícího výpůjčky pravé, nepravé a překlady slov. Druhým autorem, který se v knize zabýval teoretickými základy přejímání slov z jednoho jazyka do druhého, je lingvista John Humbley. Ten se pokusil na základě analýzy četných pramenů z oblasti lexikologie francouzského jazyka sestavit klasifikaci nepravých výpůjček. Velmi zajímavá je jeho kapitola 3.3 na str. 49, ve které popisuje proces přejímání cizích slov z čínštiny do japonštiny a tento proces přirovnává k situaci, ve které se nacházejí moderní evropské jazyky ve vztahu k angličtině a jejímu vlivu na ně.

Po dvou úvodních, teoretických částech, přináší publikace vlastní případové studie vybraných členů řešitelského týmu EmpNéo. Kapitola III. se zabývá vlivem globalizace a profesní sféry na vývoj slovní zásoby. Autorky Bobinska, Jacquet-Pfau a Kacprzak realizovaly analýzu tiskovin vycházejících ve Francii a Polsku, jejímž cílem bylo zjistit, jakým způsobem dochází k přejímání anglických výrazů do francouzštiny a polštiny a jakou dostávají tyto výrazy ve francouzském a polském textu podobu, tedy zda se autoři článků uchylují spíše k užití anglicismu či zda užijí ekvivalentní vyjádření apod.

Další případová studie autorů Napieralskiho a Sablayrollese postihuje slovní zásobu z oblasti společenských věd a úžeji se zaměřuje na oblast kriminálních činů a přestupků. Studie zjistila, že šiřiteli neologismů a anglicismů jsou právě mladí lidé, kteří ke komunikaci využívají sociální sítě. Na tuto kapitolu navazuje studie Napieralskiho a Viaux zabývající se zmapováním slovní zásoby na Twitteru z pohledu morfologického a sémantického. Francouzština jako jazyk povahy nominální přejímá z angličtiny zvláště podstatná jména a slovesa, např. *stalker*, *un stolker*, *le stalking*. Polština využívá možnosti skloňování a vytváří nová slova jako *likowač*, *lajkowač* aj.

Případová studie autorek Hidebrand a Jacquet-Pau přináší cenné poznatky o slovní zásobě z oblasti gastronomie a stravování. Autorky analyzovaly české a francouzské zdroje a zabývaly se především vlivem anglických slov americké angličtiny na češtinu a francouzštinu a neopomněly připomenout sociální přesah procesu přejímání slov z jednoho jazyka do druhého.

Poslední případová studie autorek Hildebrand a Bochnakowé pojednává o neologismech z oblasti kulinářství se zaměřením na původní výrazy východní a jihoamerické kuchyně a na jejich výskyt v češtině a polštině. Tato studie se poněkud odlišuje od těch předchozích, protože se primárně nezabývá přejímáním anglických slov do dalších jazyků.

Publikace neobsahuje závěr, pro čtenáře a badatele je však přínosný seznam použitých pramenů na konci knihy, který může být vyhledávaným zdrojem pro další podobně zaměřené lingvistické výzkumy.

Závěrem můžeme konstatovat, že publikace je cenným příspěvkem v oblasti lexikologie a jistě může posloužit především studentům francouzské jazykovědy a zájemcům o danou tematiku.

*Helena Horová**

*PhDr. Mgr. Helena Horová, Ph.D., Katedra románských jazyků, Fakulta filozofická, Západočeská univerzita v Plzni, horova@kro.zcu.cz.